

การพัฒนาครูประจำการกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย

รองศาสตราจารย์ ดร.วรากรณ์ สามโกเศศ ได้นำเสนอความก้าวหน้าเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สองและโครงการครูพันธุ์ใหม่ โดยสรุปสาระของหัวเรื่องที่ได้นำเสนอ ดังนี้

1 ความจริงเกี่ยวกับเด็ก

1.1 คำจำกัดความของเด็ก คือ อายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 15 ปี สังคมทุกสังคมให้ความสำคัญกับเด็ก เด็กคือปัจจุบันและอนาคตของสังคม ประเทศที่ต้องการพลเมืองที่มีคุณภาพต้องมีเด็กที่มีคุณภาพและต้องมีพ่อแม่ที่มีคุณภาพด้วย

1.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก ประสบการณ์ในตอนต้นชีวิตของเด็กและสภาพแวดล้อมของครอบครัว และความมีคุณภาพของพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตของเด็กที่จะเจริญเติบโตต่อไปเป็นเยาวชนที่มีคุณภาพและในขณะเดียวกันในทางวิทยาศาสตร์ก็ยอมรับว่ากรรมพันธุ์มีได้กำหนดให้ลูกทุกคนฉลาดเช่นเดียวกับพ่อแม่

1.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของเด็ก ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก และเยาวชนประกอบด้วย ครอบครัว สิ่งแวดล้อมทางสังคมและโรงเรียน และจากการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชนพบว่า เด็กได้รับอิทธิพลมาจากโรงเรียนเพียงร้อยละ 15 ส่วนอีกร้อยละ 85 เด็กได้รับอิทธิพลมาจากครอบครัวและสิ่งแวดล้อมทางสังคม

2. ความหมายของคำว่าการศึกษาและคุณภาพการศึกษา

การศึกษาคือ กระบวนการสร้างการเรียนรู้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด ที่จะทำให้มีความรู้ ทักษะ ทักษะคิด พฤติกรรม และคุณค่าที่เหมาะสม สามารถการยกระดับความคิดอ่าน เกิดจากการใฝ่รู้ใฝ่เรียน การพัฒนาตนเองอยู่เสมอ การมีจิตใจที่มุ่งค้นหาและรู้จักวิธีค้นหาคำตอบและมีศรัทธาในการเรียนรู้

การดำเนินตามโครงการครูพันธุ์ใหม่ของกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าว ได้มีการเตรียมการและจัดสรรงบประมาณดังนี้

โครงการที่ 1 โครงการผลิตครูพันธุ์ใหม่ภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง (พ.ศ.2555) เป้าหมายการผลิตครู 3 ปี (ปีการศึกษา 2552-2554) รวม 6,600 คน ใช้งบประมาณ 467.50 ล้านบาท แต่ปัจจุบันโครงการนี้ได้ยุบเลิกไปเนื่องจากรัฐบาลไม่กู้เงินตาม พ.ร.บ. กู้เงิน

โครงการที่ 2 โครงการผลิตครูพันธุ์ใหม่โดยใช้งบประมาณประจำปี มีเป้าหมายผลิตครู 5 รุ่น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554-2558 รวม 30,000 คน เงินงบประมาณที่ได้รับแล้ว 4,235 ล้านบาท หลักสูตรการผลิตประกอบด้วย หลักสูตรระดับปริญญาตรี 5 ปี จำนวน 17,500 คน หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต จำนวน

12,500 คน ประกันจบแล้วมีงานทำและให้ทุนการศึกษา จำนวน 12,000 คน ประกันจบแล้วมีงานทำ 18,000 คน โดยได้มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับสถาบันผลิตครูและจัดสรรทุนการศึกษาให้แก่นักเรียน ดังนี้

1. การศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี 5 ปี ให้ทุนการศึกษา 69,000 บาท/คน/ปี และสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้แก่สถาบันผลิตครู 15,000 บาท/คน/ปี
2. การศึกษาหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต 1 ปี ให้ทุนการศึกษา 103,500 บาท/คน/ปี และสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้แก่สถาบันผลิตครู 22,500 บาท/คน/ปี และนอกจากนั้นมีการดำเนินการประกันการมีงานทำสำหรับนักศึกษาเรียนครู โดยคัดเลือกนักศึกษาเรียนครูและประกันเมื่อจบแล้วมีงานทำในพื้นที่ขาดแคลนครู รวมทั้งในพื้นที่ขาดแคลนครูอย่างมาก และในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้อีกด้วย

ที่มา : วาระเรื่องศึกษาพิจารณาเชิงนโยบาย ที่ประชุมสภามหาวิทยาลัย ครั้งที่ 4/2553 เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2553

การพัฒนาครูประจำการกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย

รองศาสตราจารย์ ดร.วรากรณ์ สามโกเศศ ได้นำเสนอความก้าวหน้าเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองและโครงการครูพันธุ์ใหม่ โดยสรุปสาระของหัวเรื่องที่ได้นำเสนอ ดังนี้

1. ความจริงเกี่ยวกับเด็ก
2. ความหมายของคำว่าการศึกษา
3. ปัญหาการพัฒนาคุณภาพเด็กไทย
4. การปฏิรูปการศึกษา
5. โครงการครูพันธุ์ใหม่

1. ความจริงเกี่ยวกับเด็ก

1.1 คำจำกัดความของเด็ก คือ อายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 15 ปี สังคมทุกสังคมให้ความสำคัญกับเด็ก เด็กคือปัจจุบันและอนาคตของสังคม ประเทศที่ต้องการพลเมืองที่มีคุณภาพต้องมีเด็กที่มีคุณภาพและต้องมีพ่อแม่ที่มีคุณภาพด้วย

1.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก

ประสบการณ์ในตอนต้นชีวิตของเด็กและสภาพแวดล้อมของครอบครัว และควมมีคุณภาพของพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตของเด็กที่จะเจริญเติบโตต่อไปเป็นเยาวชนที่มีคุณภาพและในขณะเดียวกันในทางวิทยาศาสตร์ก็ยอมรับว่ากรรมพันธุ์มิได้กำหนดให้ลูกทุกคนฉลาดเช่นเดียวกับพ่อแม่

1.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของเด็ก

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนประกอบด้วย ครอบครัว สิ่งแวดล้อมทางสังคมและโรงเรียน และจากการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชนพบว่า เด็กได้รับอิทธิพลมาจากโรงเรียนเพียงร้อยละ 15 ส่วนอีกร้อยละ 85 เด็กได้รับอิทธิพลมาจากครอบครัวและสิ่งแวดล้อมทางสังคม

2. ความหมายของคำว่าการศึกษาและคุณภาพการศึกษา

การศึกษาคือ กระบวนการสร้างการเรียนรู้อย่างไม่สิ้นสุด ที่จะทำให้มีความรู้ ทักษะ ทศนคติ พฤติกรรม และคุณค่าที่เหมาะสม สามารถการยกระดับความคิดอ่าน เกิดจากการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน การพัฒนาตนเองอยู่เสมอ การมีจิตใจที่มุ่งค้นหาและรู้จักวิธีค้นหาคำตอบและมีศรัทธาในการเรียนรู้

การดำเนินตามโครงการครูพันธุ์ใหม่ของกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าว ได้มีการเตรียมการและจัดสรรงบประมาณดังนี้

โครงการที่ 1 โครงการผลิตครูพันธุ์ใหม่ภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง (พ.ศ.2555) เป้าหมายการผลิตครู 3 ปี (ปีการศึกษา 2552-2554) รวม 6,600 คน ใช้งบประมาณ 467.50 ล้านบาท แต่ปัจจุบันโครงการนี้ได้ยุบเลิกไปเนื่องจากรัฐบาลไม่กู้เงินตาม พ.ร.บ. กู้เงิน

โครงการที่ 2 โครงการผลิตครูพันธุ์ใหม่โดยใช้งบประมาณประจำปี มีเป้าหมายผลิตครู 5 รุ่น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554-2558 รวม 30,000 คน เงินงบประมาณที่ได้รับแล้ว 4,235 ล้านบาท หลักสูตรการผลิตประกอบด้วย หลักสูตรระดับปริญญาตรี 5 ปี จำนวน 17,500 คน หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต

จำนวน 12,500 คน ประกันจบแล้วมีงานทำและให้ทุนการศึกษา จำนวน 12,000 คน ประกันจบแล้วมีงานทำ 18,000 คน โดยได้มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับสถาบันผลิตครูและจัดสรรทุนการศึกษาให้นักเรียน ดังนี้

1. การศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี 5 ปี ให้ทุนการศึกษา 69,000 บาท/คน/ปี และสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้แก่สถาบันผลิตครู 15,000 บาท/คน/ปี

2. การศึกษาหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต 1 ปี ให้ทุนการศึกษา 103,500 บาท/คน/ปี และสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้แก่สถาบันผลิตครู 22,500 บาท/คน/ปี และนอกจากนั้นมีการดำเนินการประกันการมีงานทำสำหรับนักศึกษาเรียนครู โดยคัดเลือกนักศึกษาเรียนครูและประกันเมื่อจบแล้วมีงานทำในพื้นที่ขาดแคลนครู รวมทั้งในพื้นที่ขาดแคลนครูอย่างมาก และในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้อีกด้วย

หลังจากจบการบรรยายของวิทยากรแล้ว วิทยากรได้ตอบข้อซักถามและที่ประชุมได้ให้ข้อเสนอแนะมอบให้มหาวิทยาลัยรับไปพิจารณาดำเนินการสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษา ดังนี้

1. การกำหนดแนวทางหรือนโยบายเพื่อการพัฒนาคุณภาพของครูประจำการของประเทศไทยจะต้องพิจารณาถึงจำนวนครูที่มีอยู่ในระบบทั้งหมด คือ ทั้งครูของภาครัฐและครูที่อยู่ในกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและครูของโรงเรียนเอกชนด้วย ซึ่งในปัจจุบันมีอยู่ประมาณหนึ่งแสนถึงหนึ่งแสนสองหมื่นคน

2. การพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กไทยมิได้เกิดขึ้นจากการศึกษาเล่าเรียนภายในโรงเรียนเท่านั้น แต่เกิดจากภายนอกโรงเรียนด้วย คือ จากครอบครัวและอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางสังคม และในประเทศไทยพบว่าเด็กและเยาวชนมีช่วงเวลาที่ได้รับการเรียนรู้ภายในโรงเรียนเพียงร้อยละ 15 ส่วนอีกร้อยละ 85 เกิดจากการเรียนรู้จากแหล่งภายนอกดังกล่าว มสธ.เป็นมหาวิทยาลัยที่มีหลายสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพของเด็ก ครอบครัว และสิ่งแวดล้อม เช่น สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ เป็นต้น ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงควรพิจารณากำหนดแนวทางในการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ คือ การพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนไทย การยกระดับคุณภาพครูประจำการและการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนครูตามแนวทางของโครงการครูพันธุ์ใหม่ โดยควรดำเนินการในลักษณะให้ทุกสาขาวิชาร่วมกันดำเนินการเป็นภาพรวมของมหาวิทยาลัย

และ 3. มหาวิทยาลัยควรพิจารณาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นหรือการพัฒนาชุดฝึกอบรมในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้บริการด้วยระบบการศึกษาทางไกลเพื่อช่วยยกระดับความรู้ของครูประจำการโดยเน้นเนื้อหาวิชาที่ทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันเพื่อให้ครูสามารถเลือกเรียนได้ตามความต้องการ